

УКРАЇНА

(19) **UA** (11) **57098** (13) **U**
(51) МПК (2011.01)
A61B 5/00

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ

ОПИС ДО ПАТЕНТУ НА КОРИСНУ МОДЕЛЬ

видається під
відповідальність
власника
патенту

(54) СПОСІБ ІНТЕГРАЛЬНОЇ ОЦІНКИ СТАНУ ДІТЕЙ З ДИСПЛАЗІЄЮ КУЛЬШОВОГО СУГЛОБА

1

(21) u201008974

(22) 19.07.2010

(24) 10.02.2011

(46) 10.02.2011, Бюл.№ 3, 2011 р.

(72) НІКОЛАЄВА НАТАЛІЯ ГРИГОРІВНА, ЕЛІЙ ЛА-
РИСА БОРИСІВНА, БАЛАШОВА ІРИНА ВІТАЛІЙВ-
НА

(73) УКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІН-
СТИТУТ МЕДИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ТА КУРОРТО-
ЛОГІЇ

2

(57) Спосіб інтегральної оцінки стану дітей з дис-
плазією кульшового суглоба шляхом визначення
групи показників клінічного та сонографічного об-
стеження, який **відрізняється** тим, що додатково
досліджують рентгенологічні показники, після чого
оцінюють всі показники в балах від 0 до 4, та при
сумі балів від 46 до 60 стан визнається як добрий,
від 28 до 46 - як задовільний, від 0 до 28 - як неза-
довільний.

Корисна модель відноситься до медицини, а
саме до ортопедії, і призначається для оцінки ор-
топедичного та функціонального стану дітей з ди-
сплазією кульшового суглоба.

Основними методами контролю динаміки змін
при лікуванні дисплазії кульшового суглоба є кліні-
чне, сонографічне та рентгенографічне обстежен-
ня. Для оцінки стану хворого з патологією кульшо-
вого суглоба використовуються дані клінічних,
сонографічних та рентгенометричних показників
[1,2], але ж інтегральна оцінка цих даних не здійс-
нюється.

Для оцінки результатів лікування дисплазії ку-
льшового суглоба відомий спосіб, у якому викори-
стовуються клінічні та сонографічні критерії [3] -
прототип.

Однак, у значної кількості випадків, у дітей з
дисплазією кульшового суглоба виявляються
ознаки дисплазії сполучної тканини та перината-
льної патології центральної нервової системи
/ППЦНС/, які суттєво впливають на стан хворого,
та на перебіг патології. Але до наступного часу
немає не тільки інтегральної оцінки характеру змін
у кульшовому суглобі при дисплазії сполучної тка-
нини, але ж не враховуються вищевказані обтяж-
ливі чинники.

Зважаючи на вищенаведене, в основу корис-
ної моделі поставлено завдання удосконалення
способу інтегральної оцінки стану дітей з диспла-
зією кульшового суглоба шляхом розробки шкали
комплексної інтегральної оцінки їх клінічного стану
в поєднанні з сонографічними та рентгенографіч-
ними показниками кульшових суглобів, що дозво-
лить підвищити інформативність способу, покращи-
ти діагностику та об'єктивувати результати лі-
кування.

Поставлене завдання вирішується тим, що у
способі інтегральної оцінки стану дітей з дисплазі-
єю кульшового суглобу визначаються групи показ-
ників клінічного та сонографічного обстеження,
згідно з корисною моделлю, додатково досліджу-
ють рентгенологічні показники, після чого оціню-
ють всі показники в балах від 0 до 4, при сумі балів
від 46 до 60 стан визначається як добрий, від 28
до 46 - як задовільний, від 0 до 28 - як незадовіль-
ний.

Сутність способу полягає у тому, що оціню-
ються клінічні, ультрасонометричні та рентгеноло-
гічні показники обстеження. У таблиці перелічені ці
показники.

Оцінка в балах стану кульшового суглоба.

(13) **U**

(11) **57098**

(19) **UA**

Таблиця

Клінічні дані		4 бали	3 бали	2 бали	1 бал
1	Вік дитини.	До 1-го місяця	Від 1-го до 3-х міс.	Від 3-х до 6-й міс.	Більше 6-й міс.
2	Генералізована дисплазія сполучної тканини.	Нема	I ступеня	II ступеня	II-III ступеня
3	ППЦНС з симптомами рухових розладів.	Нема	Незначна	Помірно виражена	Виражена
4	Симптом Маркса - Ортолани - клацання.	Нема	Нема	«+»	«+»
5	Симптом обмеження відведення у кульшовому суглобі в градусах.	70	50	50-45	<45
6	Симптом Баде - асиметрія шкірних складок за рівнем, глибиною та кількістю.	Симетричні	Асиметр. за кількістю.	Асиметр. за кількістю, рівнем.	Асиметр. за кількістю, рівнем, глибини.
7	Симптом Галіацці - вкорочення кінцівки.	Нема.	Незначне.	До 0,5 см.	Більше 0,5 см.
8	Симптом Барлоу - нестабільність у кульшовому суглобі.	Нема.	Помірно виражений.	Помірно виражений	Виражений.
9	Симптом Пелтесона - підтягування сідничної ділянки.	Нема	Помірно виражене.	Помірно виражене.	Виражене.
Дані рентгенологічного або ультразвукового дослідження					
10	Ядро осифікації голівки стегна(% від нормального розміру.	100	75	50	25
11	Склепіння вертлугової западини (кут нахилу, градуси): Рентгенографія.	30	31-35	36-40	>40
12	Сонографія.	60 i>	50-59	43-49	<43
13	Дислокація: Рентгенографія (ступінь).	Немає	I ст.	II ст.	III ст. >
14	Сонографія (градуси).	<77	<77	>77	77
15	Тип за Graf.	I normal	II a b c subluxatable	IIId dislocatable	III dislocated

Оцінка показників комплексного обстеження здійснюється на підставі обліку зміни кожного показника у динаміці до, протягом та після курсу лікування. Загальна оцінка проводиться шляхом обчислення загальної суми балів.

Розроблену інтегральну шкалу застосовано для комплексної оцінки клінічного, сонографічного та рентгенографічного стану у 87 пацієнтів з дисплазією кульшових суглобів. Діти, які знаходились під нашим спостереженням, отримали лікування, яке складалось із ортопедичного режиму, ЛФК, масажу, лікарського електрофорезу, УВЧ, магніто-терапії.

Сутність способу пояснюється прикладом.

Хвора Л., віком 2 місяці, звернулась в ДМЛН№1. При огляді виявлено асиметрію складок по кількості, глибині, рівню, обмеження відведення в кульшовому суглобі, асиметрія заповнення скарповського трикутника, відносна різниця лівої нижньої кінцівки (укорочення до 0,5 см), помірно виражене підтягування клубової зони зліва, симптом нестабільності помірно виражений, дисплазія сполучної тканини I ступеня. Проведено ультрасонографію. Виявлено: відсутність ядра осифікації голівки лівого стегна, кут нахилу вертлугової западини <43, дислокація голівки стегна. Хворої виставлений діагноз: «Первинний диспластичний підвивих лівого кульшового суглоба». Проведена оцінка кожної

ознаки у балах, що склало 26 балів. За розробленим способом інтегральної оцінки стан хворої дитини був визнаний як незадовільний.

Протягом 5-ти місяців дитина знаходилась на лікуванні. Отримала комплексне лікування шляхом використання ортопедичного режиму - стремена Павлика, ЛФК, масаж, фізіотерапевтичні процедури: лікарський електрофорез, УВЧ, магніто-терапія. В динаміці та після курсу лікування проводилась інтегральна оцінка стану пацієнта, яка склала 50 балів. Стан дитини визнаний як задовільний. Аналіз результатів показав позитивну динаміку у процесі лікування, про що свідчило зростання сумарного показника після курсу терапії, порівняно з сумою балів до лікування (26 - при надходженні, 54 - після курсу терапії).

Аналіз використання інтегральної оцінки показав не тільки її високу інформативність, але й адекватність. Запропонований спосіб дозволить здійснювати комплексну оцінку стану дитини, проводити моніторинг та об'єктивувати результати лікування.

Література:

1. Айвазян. А.А. Аатравматическое функциональное лечение врожденного вывиха бедра и дисплазии тазобедренного сустава у детей до 2 лет. / А.А. Айвазян / Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю

присвяченої 90-річчю ДУ «Інститут травматології та ортопедії» АМН України Актуальні питання ортопедії та травматології, 24-25 вересня. - Київ, 2009. - с. 13 -14.

2. Бондарева С.Н. Програма физической реабилитации детей первого года жизни с врождённым вывихом бедра / Бондарева С.Н., Потапчук

А.А. // 12 Российский национальный конгресс «Человек и его здоровье». - СПб, 2007. - с. 192

3. Куценюк Я.Б. Ранняя диагностика и профилактика врожденных нарушений формирования тазобедренного сустава - одра из важнейших проблем детской ортопедии / Я.Б. Куценюк, А.Я. Вовченко // Интегративна антропология. - 2004. - №3. - с. 33-37 - прототип.